

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ και ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Α΄)
και ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΤΡΙΤΗ 31 ΜΑΪΟΥ 2011
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΙΙ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1^η ΟΜΑΔΑ

ΘΕΜΑ Α

- A.1 α. Σωστό β. Λάθος γ. Σωστό δ. Λάθος ε. Λάθος
- A.2 1. γ
 2. β

ΘΕΜΑ Β

B.1 Ο πληθωρισμός μειώνει την αξία των αποταμιεύσεων. Τα άτομα που πλήττονται περισσότερο είναι οι μικροί αποταμιευτές που δεν έχουν τη δυνατότητα έγκαιρης και ασφαλούς επένδυσης των χρημάτων τους. Είναι φανερό ότι ο πληθωρισμός αποτελεί αντικίνητρο για αποταμίευση. Έτσι, σε περιόδους έντονου πληθωρισμού αυξάνεται η κατανάλωση και μειώνεται η αποταμίευση.

B.2 το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) είναι η συνολική αξία σε χρηματικές μονάδες των τελικών αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται σε μια χώρα σ' ένα συγκεκριμένο έτος. Η χρησιμοποίηση του όρου "εγχώριο" έχει σημασία, γιατί η παραγωγή πρέπει να γίνεται μέσα στην επικράτεια μιας χώρας, ασχέτως αν ο παραγωγός μπορεί να είναι μόνιμος κάτοικος μιας άλλης χώρας. Για παράδειγμα: Αν ένα εργοστάσιο κατασκευής ψυγείων ανήκει σε Ιταλούς επιχειρηματίες, παράγει όμως στη χώρα μας, η παραγωγή του αποτελεί μέρος του εγχώριου προϊόντος της Ελλάδας.

B.3 Υπάρχουν όμως δυο σοβαροί περιορισμοί στις δανειοδοτήσεις. Ο ένας προέρχεται από την πολιτική και τους κανονισμούς που επιβάλλει η Κεντρική Τράπεζα, όπως ο καθορισμός του ποσοστού των ρευστών διαθεσίμων. Τα ρευστά διαθέσιμα είναι ένα απόθεμα χρημάτων που οφείλει να κρατάει η εμπορική τράπεζα στο ταμείο της.

Ο άλλος περιορισμός προέρχεται από τις ίδιες τις εμπορικές τράπεζες, που επιδιώκουν να εξασφαλίσουν την επιστροφή των χρηματικών κεφαλαίων που δανείζουν μαζί με τους τόκους. Για το λόγο αυτό, όταν μια τράπεζα χορηγεί κάποιο δάνειο, φροντίζει να ερευνά την οικονομική κατάσταση του δανειοδοτούμενου και τη δυνατότητα της αποδοτικής χρησιμοποίησης του δανείου, δηλαδή επιδιώκει την εξασφάλιση των κεφαλαίων της.

2^η ΟΜΑΔΑ

ΘΕΜΑ Γ

Γ.1 Αυτά είναι αγαθά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ταυτόχρονα από πολλά άτομα, χωρίς ο παραγωγός να μπορεί να αποκλείσει κάποιον, αν αυτός αρνηθεί να πληρώσει το αντίτιμο. Τέτοια προϊόντα είναι η εθνική άμυνα και η δημόσια ασφάλεια. Αν υπάρχει εθνική άμυνα για ορισμένους πολίτες, η ίδια άμυνα υπάρχει και για τους υπόλοιπους. Στην περίπτωση αυτή καμία ιδιωτική επιχείρηση δεν θα αναλάμβανε να προσφέρει προστασία για ορισμένους πολίτες, γιατί οι υπόλοιποι θα είχαν την ίδια προστασία είτε πλήρωναν είτε όχι, δηλαδή στην περίπτωση αυτή δεν ισχύει η αρχή του αποκλεισμού. Τα αγαθά αυτά ονομάζονται δημόσια αγαθά.

Ως δημόσια αγαθά γενικά θεωρούνται η εθνική άμυνα, η δημόσια ασφάλεια, τα εθνικά ή κοινοτικά πάρκα, οι εθνικές οδοί, οι φάροι στα λιμάνια, κ.λπ. Εξαιτίας του χαρακτήρα αυτών των αγαθών και της αδυναμίας να εφαρμοστεί η αρχή του αποκλεισμού στη χρήση τους, την παραγωγή και διάθεση τους αναλαμβάνει το κράτος.

Γ.2 Η φάση της ύφεσης χαρακτηρίζεται από εκτεταμένη ανεργία, έλλειψη επενδύσεων και ανεπαρκή ζήτηση καταναλωτικών αγαθών. Αυτό σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις που παράγουν τόσο καταναλωτικά όσο και κεφαλαιουχικά αγαθά έχουν αχρησιμοποίητη ή πλεονάζουσα παραγωγική δυναμικότητα. Η παραγωγή και τα εισόδημα βρίσκονται στο χαμηλότερο επίπεδό τους. Οι τιμές, αν δε μειώνονται, τουλάχιστον δεν αυξάνονται ή αυξάνονται ελάχιστα και τα κέρδη των επιχειρήσεων είναι χαμηλά. Μάλιστα, πολλές επιχειρήσεις μπορεί να έχουν ζημιές αντί για κέρδη. Το γενικό επιχειρηματικό κλίμα δεν είναι ευνοϊκό για την ανάληψη επενδύσεων και επικρατεί απαισιοδοξία για το μέλλον.

Η ένταση των παραπάνω φαινομένων διαφέρει από κύκλο σε κύκλο. Όσο πιο έντονα είναι τα συμπτώματα αυτά, τόσο πιο βαθιά είναι η ύφεση. Τέτοια ήταν η μεγάλη ύφεση του 1930 που συντάραξε τις προηγμένες καπιταλιστικές χώρες και κυρίως τις ΗΠΑ.

Γ.3 Κατά την άποψη αυτή ο πληθωρισμός είναι αποτέλεσμα υπερβάλλουσας ζήτησης. Όπως αναφέραμε προηγουμένως, καθώς η οικονομία πλησιάζει το επίπεδο της πλήρους απασχόλησης, αρχίζουν να δημιουργούνται στενότητες στην αγορά ορισμένων παραγωγικών συντελεστών, με συνέπεια την αύξηση της τιμής τους. Η αύξηση της τιμής των παραγωγικών συντελεστών προκαλεί αύξηση του κόστους παραγωγής και, επομένως, αύξηση της τιμής των προϊόντων. Όταν η οικονομία φτάσει στο επίπεδο της πλήρους απασχόλησης, παραπέρα αύξηση της συνολικής ζήτησης είναι εξ ορισμού πληθωριστική, εφόσον δεν αυξάνεται η παραγωγή.

ΘΕΜΑ Δ

Δ.1 προϊόν Α : $ΠΑ_1 = ΑΠ_1 = 2.000$

$$ΠΑ_3 = ΑΠ_3 - ΑΠ_2 = 5.000 - 3.000 = 2.000$$

προϊόν Β : $ΑΠ_1 = ΠΑ_1 = 1.000$

$$ΑΠ_3 = ΑΠ_2 + ΠΑ_3 = 2.000 + 2.000 = 4.000$$

$$ΠΑ_2 = ΑΠ_2 - ΑΠ_1 = 3.000 - 2.000 = 1.000$$

$$ΠΑ_4 = ΑΠ_4 - ΑΠ_3 = 8.000 - 5.000 = 3.000$$

$$ΑΠ_2 = ΑΠ_1 + ΠΑ_2 = 1.000 + 1.000 = 2.000$$

$$ΑΠ_4 = ΑΠ_3 + ΠΑ_4 = 4.000 + 1.000 = 5.000$$

Στάδια παραγωγής	Προϊόν Α		Προϊόν Β	
	Αξία πώλησης σε ευρώ (ΑΠ)	Προστιθέμενη αξία σε ευρώ (ΠΑ)	Αξία πώλησης σε ευρώ (ΑΠ)	Προστιθέμενη αξία σε ευρώ (ΠΑ)
Στάδιο 1ο	2.000	2.000	1.000	1.000
Στάδιο 2ο	3.000	1.000	2.000	1.000
Στάδιο 3ο	5.000	2.000	4.000	2.000
Στάδιο 4ο	8.000	3.000	5.000	1.000
	Σύνολο	8.000	Σύνολο	5.000

Δ.2 $ΑΕΠ_{2010 \text{ τρ.τιμ.}} = 8.000 + 5.000 = 13.000$

Δ.3 $Δ.Τ._{2010} = 100 + 5 = 105$

$$\text{Πραγματικό ΑΕΠ} = \frac{ΑΕΠ_{2010 \text{ τρ.τιμ.}}}{Δ.Τ._{2010}} \cdot 100 = \frac{13.000}{105} \cdot 100 = 12.381$$

Δ.4

$$\text{Κατά κεφαλήν πραγματικό ΑΕΠ} = \frac{\text{Πραγμ. ΑΕΠ}}{\text{Πληθυσμός}} = \frac{12.381}{10.000} = 1,24$$